МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор Херсонського державного університету

Олександр СПІВАКОВСЬКИЙ

«28» вересня 2026 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Освітня програма Середня освіта (мова і література англійська)
Спеціальність А4 Середня освіта
Спеціалізація А4.021Англійська мова та зарубіжна література
Галузь знань А Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Факультет філології, журналістики та мистецтв
Кафедра англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова
Курс 1, 2

ПОГОДЖУЮ
Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА

«18» вересня 2026 р.

Івано-Франківськ – 2026

Програму розроблено:

Кіщенко Ю.В., кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова.

Воробйовою А.В., кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова.

Програму розроблено на основі освітньої програми «Середня освіта (мова і література англійська)», затвердженої 25.06.2023 р. Вченою радою Херсонського державного університету.

В.о. деканеси факультету_____ Ірина ГОШТАНАР

Затверджено на засіданні кафедри
англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова
Протокол № 1 від 28.08.2026

Завідувачка кафедри _____ Юлія КІЩЕНКО

Схвалено науково-методичною радою факультету
Протокол № 1 від 28.08.2026

Голова ради _____Ірина ГОШТАНАР

Керівниця навчального відділу _____ Вікторія ЯЦЕНКО
«18» вересня 2026 р.

ВСТУП

У реалізації стратегічної мети, що постає перед Україною у зв'язку з її входженням в Європейську спільноту в якості повноправного партнера, іноземна мова і послуги філологів, перекладачів, вчителів іноземних мов набувають ролі інструментарію, без якого неможливо вирішити це серйозне завдання. Державні кордони між країнами Європи стають все більш прозорими, розширяються та зростають міжнародні контакти, що потребує єдиного «стандарту» у мовній підготовці фахівців-філологів.

Професійна підготовка викладачів іноземної мови – багатофакторний процес, усі компоненти якого знаходяться між собою у складних взаємодоповнюючих і взаємозумовлених відносинах – це цілеспрямована діяльність, що представляє єдність змісту, структури, мети навчання і виховання. Така підготовка направлена на розвиток психологічних і моральних якостей особистості, знань, умінь, навичок, філологічних і педагогічних здібностей, набуття яких дає можливість формувати позитивну мотивацію здобувачів до майбутньої професійної діяльності, сприяє оволодінню ними необхідним обсягом загально-культурних, психолого-педагогічних і спеціальних знань, дозволяє викладати філологічні дисципліни й виконувати пошуково-дослідну роботу.

Практика (виробнича, переддипломна) займає особливе місце в підготовці магістрів і є основним компонентом освіти, який визначає якість їхньої професійної компетентності в цілому. Практична підготовка дозволяє ознайомити магістрів з реальними умовами роботи, дає чітке та цілісне уявлення про професійні функції та обов'язки. У процесі практичної підготовки фахівця-філолога, майбутнього викладача англійської мови та зарубіжної літератури відбувається безпосереднє становлення його/її професійних якостей, поглиблення й удосконалення загальних і фахових компетентностей.

Практична підготовка здобувачів, які навчаються у Херсонському державному університеті, здійснюється шляхом проходження ними практики в закладах освіти, на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними закладами договорами або у його структурних підрозділах, що забезпечують практичну підготовку.

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням академічної доброчесності учасників освітнього процесу Херсонського державного університету.

Організація і проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти Херсонського державного університету регламентується такими документами:

1. Закон України «Про вищу освіту». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text
2. Закон України «Про освіту». https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text
3. Кодекс законів про працю України. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text
4. Положення про проведення практики здобувачів вищих навчальних закладів України, затверджене наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text
5. Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text
6. Стандарти вищої освіти відповідних спеціальностей.
7. Положення про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті наказ від 30.09.2026 № 550-Д https://kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs
8. Про введення в дію рішення вченої ради ХДУ від 30.10.2023 про затвердження Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті від 17.11.2023 № 521-Д. https://kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs

9. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Херсонського державного університету від 06.04.2021 р. №419-Д. https://kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs

10. Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (наказ від 30.09.2026 № 550-Д) https://kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs

12.Порядок надання індивідуального графіка навчання, індивідуального терміну проходження практики та складання заліково-екзаменаційної сесії у Херсонському державному університеті від 04.12.2019 № 1023 – Д, Про внесення змін до Порядку надання індивідуального графіка навчання, індивідуального терміну проходження практики та складання заліково-екзаменаційної сесії у Херсонського державному університеті (наказ 04.12.2019 №1023-Д) від 13.09.2022 №442-Д https://kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs

13.Порядок оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у Херсонському державному університеті від 07.09.2020 № 802-Д. https://kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs

14.Освітньо-професійна програми «Середня освіта (мова і література англійська)», затвердженої 25.06.2023 р. Вченою радою Херсонського державного університету.

15. НП та РП 2026/2027 навчальний рік.

1. Мета і завдання практичної підготовки

Практична підготовка спрямована на комплексне засвоєння здобувачами всіх видів професійної діяльності за спеціальністю А4 Середня освіта, спеціалізацією А4.021 Англійська мова та зарубіжна література, оволодіння сучасними методами, формами організації у галузі майбутньої професії, формування на базі одержаних в університеті знань професійних умінь і навичок, необхідних для прийняття самостійних рішень у конкретних суспільно-економічних умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання, вести наукові дослідження та творчо застосовувати отримані знання у практичній діяльності, використання набутих професійних знань на користь суспільства.

1.1. Виробнича практика І курс

Метою виробничої практики є розвиток у здобувачів уміння здійснювати діяльність з навчання іноземної мови в ЗЗСО та ЗВО на базі сформованої у них іншомовної компетенції та знань основ теорії культури мовлення, методики, педагогіки та психології, вміння поєднувати теоретичні знання з практичною діяльністю; забезпечення безпосереднього пізнання здобувачами закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами її організації, вміння вирішувати конкретні методичні завдання згідно з умовами педагогічного процесу; виховання у здобувачів потреби систематичного вивчення із послідуючим використанням сучасних методик викладання іноземних мов.

Основними *завданнями* практики є:

- забезпечення найбільш повного залучення здобувачів до організації цілісного навчального процесу в конкретному навчальному закладі; зв’язку теоретичних знань фахових дисциплін з реальним педагогічним процесом, використання їх у розв’язанні конкретних навчальних, розвивальних і виховних завдань;
- розвиток у практикантів уміння проводити уроки та практичні заняття з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності;
- формування психологічної готовності до роботи у загальноосвітній школі, спеціалізованих освітніх закладах та ЗВО;

 удосконалення вмінь та навичок правильно визначати типи уроків/занять, їх організаційну структуру залежно від мети, змісту та конкретних умов проведення; форми, методи навчання, засоби проведення;
 створення умов для творчого використання знань та розвитку професійних умінь здобувачів (прогностичні, діагностичні, організаторські (інтерактивні), комунікативні, пізнавальні, аналітичні, рефлексивні);
 активізація потреб майбутнього вчителя/викладача у професійно-особистісному саморозвитку та самовдосконаленні;
 розвиток у здобувачів інтересу до професійної педагогічної діяльності, творчого підходу до процесу навчання;
 формування готовності приймати рішення в інтересах розвитку та саморозвитку особистості учня;
 вивчення здобувачами передового досвіду роботи у ЗЗСО/ЗВО, активних форм і методів навчально-виховної роботи, використання новітніх технологій навчання і виховання;
 формування дослідницького підходу до освітньої діяльності у ЗЗСО/ЗВО;
 підготовка до самостійної роботи у ЗЗСО/ЗВО.

1.2. Переддипломна практика І курс

Мета переддипломної практики – вдосконалення навичок науково-дослідницької роботи, оформлення її результатів; підготовка до захисту кваліфікаційної роботи; оформлення презентації.

Основними *завданнями* практики є:

- удосконалення вмінь і навичок планування, організації та самостійного виконання науково-дослідної роботи;
- оволодіння основами науково-дослідної діяльності (аналіз явищ, висування власної гіпотези, логічність, послідовність та аргументованість її доведення, узагальнення спостережень, формулювання висновків);
- розвиток умінь застосовувати одержані знання під час вирішення конкретних наукових завдань, зокрема, знання основ наукової методології;
- формування готовності й здатності здобувачів до самоосвіти та саморозвитку, самостійної дослідницької роботи в майбутній професійній діяльності;
- добір матеріалу (дидактичний, фактичний), зокрема для проведення експерименту з теми кваліфікаційної роботи, розробка алгоритму виконання експерименту;
- оформлення результатів самостійного дослідження згідно з вимогами;
- закріплення навичок оформлення посилань на джерела інформації та списку використаних джерел відповідно до чинних вимог щодо оформлення наукових праць;
- оперативне усунення певних недоліків (невідповідностей у змісті, структурі або оформленні науково-дослідної роботи).

1.3. Виробнича практика ІІ курс

Метою виробничої практики є розвиток у здобувачів уміння здійснювати діяльність з навчання іноземної мови в ЗЗСО та ЗВО на базі сформованої у них іншомовної компетенції та знань основ теорії культури мовлення, методики, педагогіки та психології, вміння поєднувати теоретичні знання з практичною діяльністю; забезпечення безпосереднього пізнання здобувачами закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами її організації, вміння вирішувати конкретні методичні завдання згідно з умовами педагогічного процесу; виховання у здобувачів потреби систематичного вивчення із послідуючим використанням сучасних методик викладання іноземних мов.

Основними *завданнями* практики є:

 забезпечення найбільш повного залучення здобувачів до організації цілісного навчального процесу в конкретному навчальному закладі; зв’язку теоретичних знань фахових дисциплін з реальним педагогічним процесом, використання їх у розв’язанні конкретних навчальних, розвивальних і виховних завдань;

 розвиток у практикантів уміння проводити уроки та практичні заняття з використанням сучасних методів і прийомів навчально-пізнавальної діяльності;
 формування психологічної готовності до роботи у загальноосвітній школі, спеціалізованих освітніх закладах та ЗВО;
 удосконалення вмінь та навичок правильно визначати типи уроків/занять, їх організаційну структуру залежно від мети, змісту та конкретних умов проведення; форми, методи навчання, засоби проведення;
 створення умов для творчого використання знань та розвитку професійних умінь здобувачів (прогностичні, діагностичні, організаторські (інтерактивні), комунікативні, пізнавальні, аналітичні, рефлексивні);
 активізація потреб майбутнього вчителя/викладача у професійно-особистісному саморозвитку та самовдосконаленні;
 розвиток у здобувачів інтересу до професійної педагогічної діяльності, творчого підходу до процесу навчання;
 формування готовності приймати рішення в інтересах розвитку та саморозвитку особистості учня;
 вивчення здобувачами передового досвіду роботи у ЗЗСО/ЗВО, активних форм і методів навчально-виховної роботи, використання новітніх технологій навчання і виховання;
 формування дослідницького підходу до освітньої діяльності у ЗЗСО/ЗВО;
 підготовка до самостійної роботи у ЗЗСО/ЗВО.

1.4. Переддипломна практика ІІ курс

Мета переддипломної практики – вдосконалення навичок науково-дослідницької роботи, оформлення її результатів; підготовка до захисту кваліфікаційної роботи; оформлення презентації.

Основними *завданнями* практики є:

- удосконалення вмінь і навичок планування, організації та самостійного виконання науково-дослідної роботи;
- оволодіння основами науково-дослідної діяльності (аналіз явищ, висування власної гіпотези, логічність, послідовність та аргументованість її доведення, узагальнення спостережень, формулювання висновків);
- розвиток умінь застосовувати одержані знання під час вирішення конкретних наукових завдань, зокрема, знання основ наукової методології;
- формування готовності й здатності здобувачів до самоосвіти та саморозвитку, самостійної дослідницької роботи в майбутній професійній діяльності;
- добір матеріалу (дидактичний, фактичний), зокрема для проведення експерименту з теми кваліфікаційної роботи, розробка алгоритму виконання експерименту;
- оформлення результатів самостійного дослідження згідно з вимогами;
- закріплення навичок оформлення посилань на джерела інформації та списку використаних джерел відповідно до чинних вимог щодо оформлення наукових праць;
- оперативне усунення певних недоліків (невідповідностей у змісті, структурі або оформленні науково-дослідної роботи).

Очікувані компетентності та ПРН

Код освітньої компоненти	**Компоненти освітньої програми**	**ЗК**	**ФК (СК)**	**ПРН**
ОК 10	Виробнича	ЗК1 ЗК2 ЗК3	ФК1 ФК2 ФК3	**ПРН3.** Обирає методи і прийоми навчання іноземної мови і зарубіжної літератури і контролю навчальних досягнень учнів

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК (СК)	ПРН
		ЗК4 ЗК5 ЗК6 ЗК7	ФК4 ФК5 ФК6	відповідно до цілей і завдань освітнього процесу; оцінює навчальні матеріали та адаптує їх до конкретного освітянського контексту, створює навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і зарубіжної літератури. **ПРН4.** Здійснює міжкультурну комунікацію і долає міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються; знання основних відмінностей концептуальної і мовної картини світу носіїв англійської мови; знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури. **ПРН5.** Використовує гуманістичний потенціал іноземної мови і культури для формування духовного світу громадян України, забезпечує організацію діалогу мов і культур на заняттях з іноземної мови і зарубіжної літератури. **ПРН6.** Взаємодіє зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовує практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої і вищої освіти.
ОК 11	Переддипломна	ЗК1 ЗК2 ЗК4 ЗК5 ЗК7	ФК1 ФК2 ФК4 ФК7 ФК8	**ПРН1.** Демонструє граматичну правильність, лексичний діапазон і соціолінгвістичну відповідність власного мовлення, вільно володіє сучасними лексико-граматичними, орфоепічними, орфографічними та пунктуаційними нормами англійської мови для здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування в усному і писемному мовленні; конструює стилістично довершений текст певного стилю. **ПРН4.** Здійснює міжкультурну комунікацію і долає міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються; знання основних відмінностей концептуальної і мовної картини світу носіїв англійської мови; знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК (СК)	ПРН
				ПРН6. Взаємодіє зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовує практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої і вищої освіти. **ПРН7.** Демонструє рівень загальнотеоретичної та професійної підготовки з іноземної мови і зарубіжної літератури та методики їх навчання, уміння збирати наукову інформацію з тематики дослідження, використовуючи різні джерела інформації, формулювати цілі та завдання і вибрати відповідні методи дослідження, в тому числі й емпіричні; здійснює самостійний науковий пошук для оптимізації процесу навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в конкретному освітянському контексті.

2. Структура практичної підготовки та опис практик

Для здобувачів, які здобувають освіту за спеціальністю А 4 Середня освіта, спеціалізацією А 4.021 Англійська мова та зарубіжна література другого (магістерського) рівня вищої освіти, передбачено проведення таких видів практики:

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Форма Контролю	Опис, мета
ОК 10	Виробнича практика	18	залік	підготовка здобувачів до виконання роботи викладача (вчителя) англійської мови та зарубіжної літератури, отримання практичних навичок
ОК 11	Переддипломна практика	6	залік	підготовка здобувачів до захисту кваліфікаційної роботи та отримання практичних навичок пошуково-дослідної роботи

Графік практичної підготовки

Курс	Семестр	Вид практики	Тривалість	База практики	Відповідальний підрозділ
I	2	виробнича	8 тижнів денна форма навчання 4 тижні заочна форма навчання	гімназія № 6 Херсонської міської ради; Херсонський академічний ліцей ім. О. В. Мішукова Херсонської міської ради при ХДУ; Херсонський НВК «Дошкільний навчальний заклад – спеціалізована школа з поглибленим вивченням англійської мови I ступеня – гімназія» № 56 Херсонської міської ради; Херсонська загальноосвітня школа I-III ступенів № 55 Херсонської міської ради; Херсонський багатопрофільний ліцей № 20 Херсонської міської ради; Херсонська загальноосвітня школа I-III ступенів № 32 Херсонської міської ради; Херсонська спеціалізована школа I-III ступенів № 54 з поглибленим вивченням іспанської та інших іноземних мов Херсонської міської ради; кафедра англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова ХДУ	кафедра англійської філології та світової літератури імені професора О.Мішукова
I	1	перед-дипломна	2 тижні денна форма навчання 2 тижні заочна форма навчання	кафедра англійської філології та світової літератури імені професора О.Мішукова	кафедра англійської філології та світової літератури імені професора О. Мішукова
II	3	виробнича	4 тижні денна форма навчання 4 тижні заочна форма навчання	кафедра англійської філології та світової літератури імені професора О.Мішукова;	кафедра англійської філології та світової літератури імені професора О. Мішукова
II	3	перед-дипломна	2 тижні денна форма навчання 2 тижні заочна форми навчання	кафедра англійської філології та світової літератури імені професора О.Мішукова	кафедра англійської філології та світової літератури імені професора О.Мішукова

Види завдань/робіт, критерії оцінювання та порядок нарахування балів з практики висвітлюється у робочих програмах практик.

3. Організація проведення практичної підготовки

Практична підготовка може здійснюватися за такими формами проходження практики:

–очна - основна форма проходження практики, що передбачає безпосереднє перебування здобувачів на базі практики, розташованої в Україні чи за кордоном, протягом встановленого терміну практики;

–онлайн (дистанційна) - форма проходження практики, що може бути застосована у виняткових випадках (в умовах воєнного стану, тимчасове переміщення університету, карантинні обмеження, участь здобувачів у міжнародних програмах обміну тощо) за умови виконання повного обсягу програми практики без безпосереднього перебування здобувачів на базі практики;

- змішана форма – форма, яка передбачає виконання частини завдань, передбачених програмою практики, в очному форматі, іншу частину – дистанційно.

Документальне забезпечення практичної підготовки включає:

- Договори про проходження практики;
- Службова від факультету на проходження практики;
- Наказ про проходження практики;
- Службова про проведення контрольного заходу.

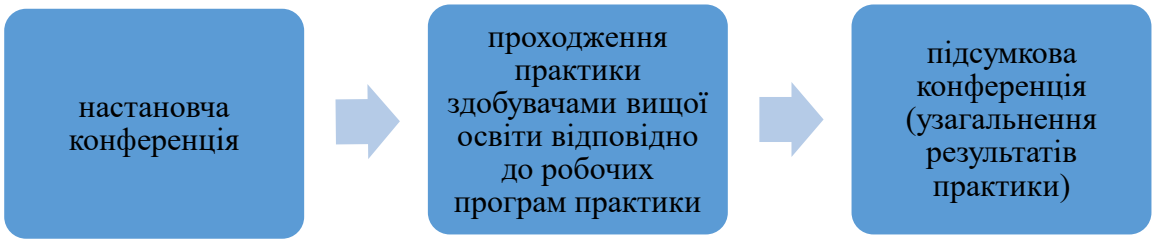
Контроль за організацію та проведення практичної підготовки здобувачів на факультеті здійснюють:

- декан факультету;
- завідувач/завідувачів кафедри;
- керівник практик від факультету (відповідальна особа за проведення практики на факультеті).

Відповідальність за виконання програми практики покладено на:

- гаранта освітніх програм;
- керівника/керівників практики від університету (за якими закріплені здобувачі відповідного виду практики):
- керівника практики від бази практики.

Кожна практика включає три етапи.

На першому етапі практики проводиться настановна конференція, на якій:

- завідувач кафедри та керівники розкривають мету та основні завдання практики, знайомлять здобувачів з базами практики, порядком проходження практики, видами робіт, порядком оцінювання, оформлення звітної документації та процедурою контрольного заходу.

На початку практики здобувачі вищої освіти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів.

Обов'язки учасників практичної підготовки

Учасник практичної підготовки	***Зобов'язання***
Керівника практик від факультету	- координацію своєчасного укладання договорів з базами практики; - розподіл здобувачів за базами практики, за погодженням з кафедрами, та до початку практики подає службову для підготовки наказу до навчального відділу; - інструктаж про порядок проходження практики; - надання здобувачам-практикантам необхідних документів (програми практики, Звіт про результати практики, методичних рекомендацій щодо оформлення звітної документації тощо), перелік яких регламентується робочою програмою практики; - інструктаж здобувачів з безпеки життєдіяльності; - представлення доповіді на вченій раді факультету про перебіг проходження практики здобувачів на базах практики та її результати; - подання до навчального відділу письмового звіту про проведення практики із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення практичної підготовки здобувачів.
Керівника практики від університету	- облік відвідування здобувачами протягом терміну практики; - забезпечення виконання здобувачами програми практики; - консультування здобувачів щодо підготовки та оформлення звітної документації, особливості оформлення виконаних завдань, підготовку доповіді, повідомлення, виступу тощо; - подання звітної документації; - аналізування виконання програм практики й доповідь про її підсумки на засіданнях кафедри; - складання підсумкового звіту, який подається керівникові практики факультету.
Керівника практики від бази практики	- проведення інструктажу з охорони праці: вступний і безпосередньо на робочому місці; - надання здобувачам можливість користуватися матеріально-технічною базою й інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики; - забезпечення обліку проходження практик здобувачів; - повідомлення керівника практики факультету або керівника практики від університету про всі порушення трудової дисципліни, правил внутрішнього розпорядку та про інші порушення; - підготовку відгуку на кожного здобувача, відображаючи виконання програми практики; - надання здобувачам можливість апробувати матеріали дослідження до курсових і кваліфікаційних робіт (проектів).
Здобувача, який проходить практику:	- до початку практики одержати консультацію щодо оформлення документів (на настановній конференції з практики або в індивідуальному порядку); - своєчасно розпочати практику; - вивчити й суворо дотримуватись правил безпеки

Учасник практичної підготовки	*Зобов'язання*
	життєдіяльності й виробничої санітарії; - у повному обсязі виконати всі завдання програми практики; - скласти календарний графік проходження практики та залікових заходів, погодивши його з керівником від бази практики й викладачами-керівниками практики за фахом; - вести «Звіт про результати практики» та своєчасно подавати його на перевірку; - працювати відповідно до внутрішнього розпорядку бази практики (КЗпП України); - своєчасно оформити всі документи з практики у формі звіту; - проходити практику в терміни, визначені наказом по університету. Зміна строків проходження практики з поважних обставин, подовження терміну практики або надання індивідуального терміну проходження практики здійснюється наказом ректора за поданням декана факультету на підставі поданих документів, що підтверджують поважні причини щодо надання індивідуального терміну проходження практики.

Контроль під час практики складається з поточного і підсумкового.

За результатами проходження практик здобувачем подається звіт за результатами практики для перевірки та оцінювання. Вимоги до структури та обсягу звіту з практики представлені у робочих програмах практик.

3.1. Виробнича практика I курс. Організація проведення виробничої практики магістрантів відповідає вимогам освітньо-професійної програми, що розроблена кафедрою англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова ХДУ.

Перелік основних видів роботи в період виробничої практики:

 ознайомлення зі специфікою діяльності баз практики – ЗЗСО та ХДУ;

 планування освітнього процесу та проведення уроків, аудиторних занять і виховних заходів;

 відвідування й аналіз аудиторних занять і виховних заходів.

Зміст позааудиторної роботи здобувача з іноземної мови складається з таких компонентів:

 вивчення системи роботи вчителя/викладача іноземної мови, спрямованої на формування в учнів / здобувачів стійкого інтересу до іноземної мови та іншомовної комунікації;

 оволодіння вміннями виховання учнів / здобувачів на занятті засобами іноземної мови;

 опанування знань та вмінь з питань підготовки й проведення виховних заходів з іноземної мови: тижнів іноземної мови, бесід, конференцій; відвідування курсів з іноземної мови, де працюють викладачами носії іноземної мови тощо.

Навчально-виховна робота здобувачів-практикантів здійснюється у три етапи:

На початковому етапі виробничої практики практикант:

1. Бере участь в настановних зборах і в організаційних заняттях в університеті.
2. Знайомиться з класом / групою здобувачів, вивчає робочій план, журнал, розклад занять та інші документи.
3. Складає індивідуальний план роботи на час виробничої практики, подає його на підпис керівникам виробничої практики.
4. Відвідує уроки / заняття викладачів іноземної мови, бере участь в їх аналізі.
5. Складає тематичний план окремого уроку / заняття.

6. Складає план виховного заходу у ЗВО.
7. Протягом перших днів виробничої практики груповий керівник практики разом зі здобувачами та старостою групи з практики складають загальний розклад:
1) проведення індивідуальних консультацій для здобувачів–практикантів протягом виробничої практики;
2) проведення уроків / занять, що проводять здобувачі;
3) взаємовідвідувань здобувачами-практикантами занять практикантів;
4) відвідання методико-педагогічних семінарів із зазначенням їх тематики;
5) відвідання позакласних / позааудиторних заходів.

На основному етапі виробничої практики здобувач-практикант:
1. Проводить уроки / заняття самостійно;
2. Відвідує уроки вчителів / заняття викладачів іноземної мови та бере участь в їх аналізі та обговоренні.
3. Готує та проводить виховний захід, має детальний конспект його проведення.

На заключному етапі виробничої практики практикант:
1. Готує звітні матеріали з виробничої практики.
2. Здає звітну документацію керівнику виробничої практики для перевірки та оцінювання.
3. Виступає з презентацією на підсумковій конференції, відповідає на питання комісії.

3.2. Переддипломна практика І курс.

Організація проведення переддипломної практики спрямована на реалізацію мети, виконання завдань практики та включає такі види робіт:
 Організація і планування роботи з написання та захисту кваліфікаційної роботи.
 Систематизація та впорядкування результатів. Висвітлення результатів власного наукового дослідження та основних положень досліджуваної проблеми в контексті сучасного стану розвитку відповідної науки.
 Оформлення кваліфікаційної роботи та списку використаних джерел. Тези, наукова доповідь, стаття у збірнику наукових праць, науково-методичному періодичному виданні за темою дипломної роботи. Анотація до наукової статті (українською, англійською мовами).
 Виступ на здобувачській науковій конференції. Участь у науковій дискусії. Коректне та аргументоване викладення власної думки в умовах спонтанного спілкування з приводу результатів самостійної науково-дослідницької діяльності: захист спостережень, обґрунтування висновків.
 Конструктивність сприйняття зауважень, критики з боку наукового керівника, рецензента, членів комісії.
 Коригування недоліків, виправлення помилок, удосконалення змісту кваліфікаційної роботи роботи на підсумковому етапі.
 Виступ з презентацією на підсумковій конференції, відповіді на питання комісії.

3.3. Виробнича практика ІІ курс.

Організація проведення виробничої практики магістрантів відповідає вимогам освітньо-професійної програми, що розроблена кафедрою англійської філології та світової літератури імені професора Олега Мішукова ХДУ.

Перелік основних видів роботи в період виробничої практики:
 ознайомлення зі специфікою діяльності бази практики у ХДУ;
 планування освітнього процесу та проведення аудиторних занять і виховних заходів;
 відвідування й аналіз аудиторних занять і виховних заходів.

Зміст позааудиторної роботи здобувача з іноземної мови складається з таких компонентів:
 вивчення системи роботи викладача іноземної мови, спрямованої на формування у здобувачів стійкого інтересу до іноземної мови та іншомовної комунікації;
 оволодіння вміннями виховання здобувачів на занятті засобами іноземної мови;

 опанування знань та вмінь з питань підготовки й проведення виховних заходів з іноземної мови: тижнів іноземної мови, бесід, конференцій; відвідування курсів з іноземної мови, де працюють викладачами носії іноземної мови тощо.

Навчально-виховна робота здобувачів-практикантів здійснюється у три етапи:

На початковому етапі виробничої практики практикант:

1. Бере участь в настановних зборах і в організаційних заняттях в університеті.
2. Знайомиться з групою здобувачів, вивчає робочій план, журнал, розклад занять та інші документи.
3. Складає індивідуальний план роботи на час виробничої практики, подає його на підпис керівникам виробничої практики.
4. Відвідує заняття викладачів іноземної мови, бере участь в їх аналізі.
5. Складає тематичний план окремого заняття.
6. Складає план виховного заходу (кураторської години).
7. Протягом перших днів виробничої практики груповий керівник практики разом зі здобувачами та старостою групи з практики складають загальний розклад:

1) проведення індивідуальних консультацій для здобувачів–практикантів протягом виробничої практики;
2) проведення занять, що проводять здобувачі;
3) взаємовідвідувань здобувачами-практикантами занять практикантів;
4) відвідання методико-педагогічних семінарів із зазначенням їх тематики;
5) відвідання позааудиторних заходів (кураторських годин).

На основному етапі виробничої практики здобувач-практикант:

1. Проводить заняття самостійно;
2. Відвідує заняття викладачів іноземної мови та бере участь в їх аналізі та обговоренні.
3. Готує та проводить позааудиторний захід (кураторську годину) , має детальний конспект його проведення.

На заключному етапі виробничої практики практикант:

1. Готує звітні матеріали з виробничої практики.
2. Здає звітну документацію керівнику виробничої практики для перевірки та оцінювання
3. Виступає з презентацією на підсумковій конференції, відповідає на питання комісії.

3.4. Переддипломна практика ІІ курс.

Організація проведення переддипломної практики спрямована на реалізацію мети, виконання завдань практики та включає такі види робіт:

 Організація і планування роботи з написання та захисту кваліфікаційної роботи (проєкту).

 Систематизація та впорядкування результатів. Висвітлення результатів власного наукового дослідження та основних положень досліджуваної проблеми в контексті сучасного стану розвитку відповідної науки.

 Оформлення кваліфікаційної роботи та списку використаних джерел. Тези, наукова доповідь, стаття у збірнику наукових праць, науково-методичному періодичному виданні за темою дипломної роботи. Анотація до наукової статті (українською, англійською мовами).

 Виступ на здобувачській науковій конференції. Участь у науковій дискусії. Коректне та аргументоване викладення власної думки в умовах спонтанного спілкування з приводу результатів самостійної науково-дослідницької діяльності: захист спостережень, обґрунтування висновків.

 Конструктивність сприйняття зауважень, критики з боку наукового керівника, рецензента, членів комісії з передзахисту дипломних робіт.

 Коригування недоліків, виправлення помилок, удосконалення змісту кваліфікаційної роботи на підсумковому етапі.

 Виступ з презентацією на підсумковій конференції, відповіді на питання комісії.

4.Підведення підсумків практики

Після закінчення практики здобувач надає звітну документацію керівникові практики від університету і звітує перед комісією про виконання робочої програми практики. Термін подачі здобувачем пакету звітної документації встановлюються керівником практики від університету за узгодженням із завідувачем кафедри та керівником практики від факультетам, але не пізніше дати підсумкової конференції.

Захист здобувачами вищої освіти результатів практики відбувається перед комісією, склад якої затверджується розпорядженням проректорки з навчальної та науково-педагогічної роботи, за результати захисту відображаються у відомості обліку успішності та індивідуальному плані здобувача. Непроходження або невиконання програми практики у повному обсязі вважаться невиконанням індивідуального навчального плану. Здобувач, який не виконав програму практики без поважної причини, відраховується з університету. За умови невиконання здобувачем програми практики з поважної причини університет може надати індивідуальний термін проходження практики.

Здобувач, який виконав програму практики, але під час підведення підсумків практики отримав незадовільну оцінку, має право покращити результат у період ліквідації академічної заборгованості, визначений регламентом університету згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Херсонського державному університеті та Порядком надання індивідуального графіка навчання, індивідуального терміну проходження практики та складання заліково-екзаменаційної сесії у Херсонському державному університеті.

Підсумки кожного виду практики обговорюються на засіданнях кафедри.

Критерії оцінювання результатів кожної практики визначаються Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті.

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	**Оцінка ЄКТС**		**Оцінка за національною шкалою/National grade**
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Здобувач/-ка має право оскаржити організацію, процедуру проведення та результати оцінювання контрольних заходів відповідно до Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у Херсонському державному університеті.

5. Перелік рекомендованих джерел

Основна

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи. Київ : Кондор, 2019. – 272 с.
2. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студ. магістратури. Київ, 2021. 396 с.
3. Педагогіка вищої школи: підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с
3.Горопаха Н.М., Поніманська Т.І. Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи : навчальний посібник для здобувачів вищих навчальних закладів напряму підготовки «Дошкільна освіта». Київ : Видавничий Дім «Слово», 2022. 280 с.
4. Тарнопольський О. Б. Гейміфікація в навчанні іноземних мов увищій школі. Іноземні мови. – 2021. – №3. – С. 15-22.
5. Денищич Т. А., Косарєва Г. С. Педагогічна практика: зміст, організація, проблемні аспекти формування педагогічної майстерності : посібник. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2019 84 с.
6. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання С. Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2016. 273 с.
7. Клименюк О.В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження: авторський підручник. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2020. 398 с.
8. Клименюк О.В. Технологія наукового дослідження: авторський підручник. Ніжин : ТОВ «Видавництво «Аспект-Поліграф», 2021. 308 с.
8. Кміть О.В. Методика навчання іноземної мови: Навчально-методичний посібник для здобувачів спеціальності 013 Початкова освіта. Чернігів: НУЧК, 2023.120 с.
9. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : ВД «Професіонал», 2022. 216 с.
10. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2016. 192 с.
11. Літнарович Р.М., Кубай О.В.Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. Рівне : Вид-во МЕГУ ім. С. Дем'янчука, 2020. 44 с.
12. Марцева Л.А. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / Л.А. Марцева. – Електронні дані. – Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. – 150 с.
13. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2021. – 590 с.
14. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник / О.Б. Тарнопольський, М.Р. Кабанова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. – 256 с.
15. Методика викладання англійської мови : навчально-методичний посібник для здобувачів вищих навчальних закладів / уклад. Холод Ірина Василівна. – Умань : Візаві, 2018. – 165 с
16. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / [В. О. Тюріна, М. О. Котелюх, О. І. Федоренко та ін.]; за заг. ред. О. І. Федоренко; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. – 240 с. – ISBN 978-617-7912-47-6.
17. Пентилюк М. І., Окуневич Т. Г. Рекомендації з педагогічної практики для здобувачів факультету української філології (методичний аспект). Херсон : Видавництво ХДУ, 2015. 40 с.
18. Пилипчук М.І., Григор'єв А.С. , Шостак В.В. Основи наукових досліджень : підручник. Київ : Знання, 2021. 270 с.

20. Програма з англійської мови для професійного спілкування / Бакаєва Г. Є., Борисенко О. А., Зуєнок І. І. та ін. К. : Ленвіт, 2015. 119 с.
21. Програма з англійської мови для університетів / інститутів (п'ятирічний курс навчання) : Проєкт / Колектив авт.: С.Ю. Ніколаєва, М.І. Соловей (керівники), Ю.В. Головач та ін. Вінниця : Нова Книга, 2018. 245 с.
22. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. Іноземні мови 2-12 класи. 2017. 113 с. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/programi-inozemni-movi-5-9-12.06.2017.pdf
23. Філіпченко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій : посібник. Київ : Академвидав, 2021. 208 с.
24. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Набокова І.Ю., Рябих М.В. Практичний курс англійської мови. Частина 1. Підручник для здобувачів молодших курсів вищих закладів освіти (філологічні спеціальності та спеціальність «Переклад»). Вінниця : НОВА КНИГА, 2019. 432 с.

Додаткова

25. Alley M. The Craft of Scientific Presentations. Critical Steps to Succeed and Critical Errors to Avoid. Singapore : Springer, 2019, 141 p.
26. Cargill M., O'Connor P.Writing Scientific Research Articles. Tromsø : University of Tromsø, 2020. 236 p.
27. Day R. A.; Gastel B. How to Write and Publish a Scientific Paper. Denver : Greenwood, 2019, 319 p.
28. Gustavii B. How to Write and Illustrate a Scientific Paper Cambrodge : Cambrodge University Press, 2017. 180 p.
29. Hofmann A. H. Scientific Writing and Communication. Oxford : Oxford University Press, 2016. 768 p.
30. Parija S. Ch., Kate V. Writing and Publishing a Scientific Research Paper. 1st ed. Singapore : Springer, 2021, 195 p.
31. Riddell D. Teach English as a Foreign Language: Teach Yourself (New Edition) . London : John Murray Press, 2020. 288 p.
32. Scrivener J. Learning Teaching : 3rd Edition. Student's Book Pack. London : Macmillan Education, 2023. 416 p.
33. Slattery M., Willis J. Introduction for Primary Teachers. Oxford, 2019.148p.

Інтернет-ресурси

34. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF
35. Закон України «Про освіту». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19
36. Закон України «Про повну загальну систему освіти». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20
37. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і для шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов. 10-11 класи. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf
38. British Council. Teaching English. URL: https://www.teachingenglish.org.uk/
39. Шаблон для написання конспекту з англійської мови. URL: https://naurok.com.ua/shablon-dlya-napisannya-konspektu-z-angliysko-movi-5173.html
40. Сучасне викладання іноземних мов. План уроку. URL: https://nus.org.ua/view/suchasne-vykladannya-inozemnyh-mov-plan-uroku/